

زهد و عبادت امام
حضرت صادق علیه السلام
در باره زهد و عبادت و بعضی
دیگر از ویژگیهای امام مجتبی
علیه الصلاة والسلام از پدران
بزرگوارش چنین روایت
می فرماید:

«إِنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ بْنِ
أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ
أَعْبَدَ النَّاسِ فِي زَمَانِهِ وَأَزْهَدَهُمْ
وَأَفْضَلَهُمْ وَكَانَ إِذَا حَجَّ، حَجَّ مَاشِياً
وَرَبَّماً مَشَى حَافِئاً وَكَانَ إِذَا
ذَكَرَ الْمَوْتَ بَكَى وَإِذَا ذَكَرَ الْقَبْرَ
بَكَى وَإِذَا ذَكَرَ الْبَعْثَ وَالنَّشُورَ
بَكَى وَإِذَا ذَكَرَ الْمَعْرَاضَ عَلَى الصَّرَاطِ
بَكَى وَإِذَا ذَكَرَ الْعَرْضَ عَلَى اللَّهِ
تَعَالَى ذَكَرَهُ، شَهِقَ شَهْقَةً يَغْشَى
عَلَيْهِ مَنَاهَا. وَكَانَ إِذَا قَامَ فِي
صَلَاتِهِ تَرْتَعَدُ فَرَائِضُهُ بَيْنَ يَدَيْ رِئَةٍ
عَزَّوَجَلَّ وَكَانَ إِذَا ذَكَرَ الْجَنَّةَ
وَالنَّارَ اضْطَرَبَ اضْطِرَابَ التَّسْلِيمِ
وَسَأَلَ اللَّهَ الْجَنَّةَ وَتَعَوَّذَ بِهِ مِنَ النَّارِ.
وَكَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَا يَقْرَأُ مِنْ
كِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ «بِأَيْهَا الَّذِينَ
آمَنُوا» إِلَّا قَالَ: لَيْتَكَ اللَّهُمَّ لَيْتَكَ،
وَلَمْ يَرْفَعْ شَيْءٌ مِنْ أَحْوَالِهِ إِلَّا
ذَكَرَ اللَّهُ لِيهِ سُبْحَانَهُ وَكَانَ أَصْدَقَ
النَّاسِ لَهْجَةً وَأَفْصَحَهُمْ مَنْطِقاً».

(بحار- جلد ۴۳- ص ۳۳۱)

پدرستی که حسن بن علی
علیه السلام عابدترین،
زاهدترین و فاضلترین مردم
عصر خویش بود، و چون آهنگ
حج می نمود، پیوسته پیاده و
چه بسا با پای برهنه به حج

نگاهی به سیره امام مجتبی علیه السلام

در عصری که ارزشهای اسلامی بوسیله اسلام ادعائی معاویه،
سردسته منافقان، در هاله ای از فراموشی فرو رفته بود و جامعه
اسلامی در سراسیمی سقوط و انحطاط قرار گرفته بود؛ اسلام راستین
هم چون خورشیدی فروزان، تنها در برنو گشتار و کردار امام مجتبی
علیه السلام می درخشید و تمام نشنگان حقیقت را به صراط مستقیم
اسلام راهنمایی می کرد، و از آنجا که این امام معصوم همانند تمام
ائمه هدی علیهم السلام حجت تمام انسانها در هر عصر و برای
هر نسلی، از جانب خداوند به حساب می آید، از این سیره
آنحضرت می تواند هادی و راهگشای تمام افرادی باشد که به اسلام
و حقیقت، عشق ورزیده و برای خویش الگو و اسوه ای می طلبند.
مجله پاسدار اسلام ضمن عرض تبریک و تهنیت به مناسبت ولادت
پربرکت آنحضرت، توفیق هر چه بیشتر بویندگان راهش را در عمل به
سخن و سیره او از خداوند متعال مسئلت می نماید.

لرزه بر پیکر مبارکش در پیشگاه
پروردگار عزوجل مستولی
می شد، و آنگاه که ذکر بهشت
و آتش می نمود مانند مارگزیده
نا آرام و مضطرب می گردید و از
خداوند بهشت را مسألت
می نمود و از آتش جهنم به او
پناه می برد. و «بِأَيْهَا الَّذِينَ
آمَنُوا» را در قرآن تلاوت
نمی کرد، جز اینکه عرضه
می داشت: لَيْتَكَ خدایاندا
لَيْتَكَ، و در هیچ حالی دیده
نشده، جز اینکه ذکر خدای
سبحان می نمود، و در سخن
راستگوترین، و در گفتار
فصیح ترین مردم بود.

خوف و خشیت الهی

امام رضا علیه السلام درباره
خوف و خشیت آن حضرت از
پدران بزرگوارش چنین نقل
می فرماید: «لَمَّا خَصَّرَتْ
الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
الْوَفَاةَ بَكَيْ فَقَبِلَ لَهُ: يَا
ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ أَتَيْكَ وَمَكَانِكَ مِنْ
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الَّذِي
أَنْتَ بِهِ؟ وَقَدْ قَالَ فَيْتَكَ رَسُولَ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، مَا قَالَ؟ وَقَدْ
حَجَّجْتَ عَشْرِينَ حَجَّةً مَاشِياً وَقَدْ
قَاسَمْتَ رَبَّكَ مَالِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ
حَتَّى النَّعْلِ وَالنَّعْلِ؟ فَقَالَ أَمَّا
أَبِيكَ لَخَصَّتَيْنِ: لَهْوَلِ الْمَطْلَعِ

وفراق الأحمية»

(بحار- جلد ۴۳- ص ۳۳۲)

چون حالت احتضار

خداوند متعال می نمود، فریاد
برآورده و بیهوش می شد، و
وقتی برای نماز قیام می کرد

می رفت و هنگامی که یاد
مرگ، قبر، قیامت، عبور از
صراط و حضور و عرضه شدن بر

حضرت حسن بن علی علیه السلام فرا رسید، شروع به گریستن نمود، عرض شد: ای فرزند پیامبر خدا! با وجود این موقعیت و نسبت به رسول الله صلی الله علیه وآله، و آنچه را که آنحضرت درباره مقام و فضیلت شما فرموده، و با اینکه بیست بار پیاده به مکه رفته اید و در مدت زندگی سه مرتبه نیمی از اموال خویش حتی نعلین خود را بین مستمندان در راه پروردگارت تقسیم نموده ای، گریه می نمائی؟ امام در پاسخ فرمود: برای دو چیز گریه من نمائیم! برای احوال روز قیامت و فراق دوستان.

پاداش احسان
انس بن مالک گوید: کنیزی، شاخه گلی به امام مجتبی علیه السلام تقدیم نمود «فقال لها: انت حر لوجه الله فقلت له في ذلك، فقال ادبنا الله فعالي: فقال: «واذا حینم

بتحیة فحیتوا باحسن منها وكان احسن منها اعتاقها».

بحار جلد ۴۳ ص ۳۴۳
امام فرمود: تو در راه خدا آزادی، انس می گوید: با امام در این مورد صحبت کردم امام فرمود: خداوند ما را چنین تربیت نموده و فرموده: هنگامی که کسی به شما تحیت گوید پاسخ آن را بگونه ای بهتر دهید. و بهتر از هدیه او، آزاد ساختن او بود.

دستگیری از نیازمندان
مردی بنام سعید بن عبدالعزیز گوید:

«ان الحسن سمع رجلا یسأل ربه تعالی ان یرزقه عشرة آلاف درهم فانصرف الحسن الی منزله فبعث بها الیه».

(کشف الغتة)
امام حسن علیه الصلوة والسلام شنید مردی از پیشگاه پروردگار تعالی ده هزار درهم مسئلت می نماید. امام که نیاز

و احتیاج او را دریافت، به منزل مراجعت فرموده و مبلغ یادشده را برایش فرستاد.

تواضع و فروتنی

روزی امام مجتبی علیه السلام از کنار جمعی از مستمندان گذشت که نشسته و از خرده نانهایش که در پیش داشتند میل می نمودند و چون حضرت را دیدند از ایشان خواستند که نشسته و با آنها از آن نانها میل نمایید، امام از مرکب پیاده شد و فرمود: «ان الله لا یحب المتکبرین» خداوند متکبران را دوست نمی دارد، و سپس با آنان شروع به خوردن نان نمود، تا همگی سیر شده و کناری رفتند ولی بپرکت وجود امام آن نانها هم چنان باندازه قبل باقی ماند، سپس حضرت آنان را به خانه خویش دعوت نمود با غذا و لباس از آنها پذیرائی فرمود؛ (بحار جلد ۴۳ ص ۳۵۲)

اجتناب از ناسزاگویی
شخصی بنام عمیر بن اسحاق می گوید:

«ما سمعت منه کلمة فحش قط، والله کان بین الحسن بن علی و عمرو بن عثمان خصومة فی ارض فرع الحس امرأ لم یرضه عمرو، فقال الحسن علیه السلام: لیس له عندنا الا ما ارحم افه فان هذه اشد وافحش کلمة سمعتها منه فقط».

(بحار جلد ۴۳ ص ۳۵۸)
هرگز از آنحضرت سخنی ناسزا نشنیدم، بین امام حسن علیه السلام و عمرو بن عثمان در مورد زمینی اختلافی به وجود آمده بود، امام به او راه حلی ارائه داد که عمرو به آن رضایت نداد، امام حسن علیه السلام فرمود: او را چیزی پیش ما نیست، مگر آنچه بینی او را به خاک بمالد. و این تنها تندترین و ناسزاترین سخنی بود که از او شنیدم.

تکیه بر آرزوها

«امیرالمؤمنین (ع):»

«إِيتَاكَ وَالْأَتَاكَ عَلَى الْمُنَى فَإِنَّهَا بَضَائِعُ التَّوَكُّي».

(نهج البلاغه فیض ص ۹۲۲)

در ضمن نصایح به حضرت مجتبی: فرزند عزیز! از تکیه کردن بر آرزوهای نفسانی خویش بپرهیز که آرزوها متاع احمقان و نادانان است.